

Јулијана С. Деспотовић
Универзитет у Крагујевцу
Филолошко-уметнички факултет
Центар за проучавање
језика и књижевности

УДК 811.163.41:929 Симић Р.(082)(049.32)
811.163.41'38(082)(049.32)
811.163.41'28(082)(049.32)
012 Симић Р.(082)(049.32)
Примљен: 9. септембар 2019.
Прихваћен: 25. октобар 2019.

О НАУЧНИМ ДОПРИНОСИМА РАДОЈА СИМИЋА

(Зборник радова са научног округлог стола *Радоје Симић* одржаног на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу 11. 3. 2017. године, Крагујевац: ФИЛУМ, 2018, 315 стр.)

У издању Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу појавио се Зборник радова са научног округлог стола *Радоје Симић* одржаног на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу 11. 3. 2017. године. Зборник је сачињен од двадесет и осам научних прилога, којима претходе поздравне речи и биографија и библиографија проф. Радоја Симића.

На првим страницама зборника штампане су поздравне речи проф. Милоша Ковачевића и проф. Владимира Полонца, са отварања округлог стола. Тим речима они су истакли значај рада Радоја Симића пре свега за крагујевачку филологију, који се огледа не само у научном и уређивачком раду, већ и у развоју научног подмлатка. Након њихових поздравних речи следи говор проф. Радоја Симића о његовом животном и научном путу, а после тога и његова кратка биографија и целокупна библиографија (23–42).

Први међу научним прилозима у овом зборнику јесте рад Милоша Ковачевића „Мјесто Радоја Симића у србистици, с посебним освртом на његове стилистичке доприносе” (47–66), у коме је аутор представио доприносе Радоја Симића на пољу синтаксе и стилистике савременог српског језика, анализирајући Симићева најзначајнија дела из ових области науке о језику. За овим радом долази шест радова дијалектолошке оријентације, у којима се разматрају доприноси Радоја Симића овој лингвистичкој дисциплини, а који се највише очитују у монографији *Левачки говор*. У првом од њих, „Дијалектолошки доприноси Радоја Симића” (67–72), аутор Радивоје Младеновић истиче допринос Радоја Симића опису дијалекатског система Левча, као и допринос историјској дијалектологији и историји језика. За њим следи рад Јордане Марковић „Место Радоја Симића у српској дијалектологији” (73–80), у коме ауторка истиче значај докторске дисертације Радоја Симића, али

и његова каснија дијалектолошка разматрања која се тичу говора источне Србије. У раду „Методологија дијалектолошких истраживања Радоја Симића (у светлу учења о научним методама)” (81–94) Михаило Шћепановић наглашава Симићеве заслуге у стабилизацији методолошких поставки у прикупљању, опису, класификацији и обради дијалекатског материјала. Никола Рамић у раду „Допринос Радоја Симића у тумачењу синкретизма Д/И/Лмн. у западним новоштокавским говорима” (95–100) указује на то да је грађу из својих дијалекатских монографија Симић систематизовао, анализирао и поредио са писаним споменицима, те на основу тога изводио закључке о процесима који регулишу стање облика множинских падежа код именица. Рад Славољуба Марковића „О пореклу и природи екавизама у ијекавским говорима западне Србије” (101–110) доноси најважније карактеристике западносрбијанске екавске компоненте, док последњи рад у овој дијалектолошкој скупини, а то је рад Бојане Вељовић „Допринос Радоја Симића истраживању дијалекатске синтаксе” (111–120), осветљава са синтаксичког аспекта допринос Симићеве монографије *Левачки њовор*.

Након дијалектолошких, следе радови који указују на допринос Радоја Симића историји српског језика. Тако се у раду „Данашњи лик генитива у свјетлу морфонолошких процеса Радоја Симића” (121–126) Биљана Самарцић критички осврнула на питање наставка *-а* у генитиву множине, уз осврт на Симићеву монографију *Морфонолошки процеси у српскохрватском језику*. У раду „Настанак и развој српског књижевног језика (о истраживањима Радоја Симића)” (127–137) Милош Окука износи да радови Радоја Симића представљају значајан допринос не само србистици, већ и славистици. О историјским проучавањима српског књижевног језика Радоја Симића говори и Александар Милановић у раду „Радоје Симић као историчар српског књижевног језика” (139–150), док Јелица Стојановић у раду „Научни допринос Радоја Симића у расвјетљавању настанка наставка у Гмн. у историји српског језика” (151–158) разматра исти проблем као Биљана Самарцић. У раду „О историјско-језичким доприносима професора Радоја Симића” (159–167) Снежана Вучковић бавила се теоријским и методолошким доприносима Радоја Симића историјској дијалектологији.

А да доприноси Радоја Симића нису значајни само у историји језика и дијалектологији већ и многим другим лингвистичким дисциплинама говоре бројни други аутори чији су се прилози нашли у овом зборнику. Тако о фонолошким истраживањима Радоја Симића говори Ана Јањушевић Оливери у раду „Допринос Радоја Симића фонологији српског језика: Основи фонологије српског језика и њихов значај у србистици” (169–174), док Милорад Дешић разматра прозодијска питања у раду „Прозодија у основама Фонологије српскохрватског књижевног језика” (175–177). О значајном раду Радоја Симића у области морфологије и творбе речи сведоче радови Милана

Стакића, Сање Куљанин, Сање Ђуровић и Божа Ђорића. Тако Стакић у раду „Нови погледи на морфологију глаголских облика” (179–195) анализира различите ставове наших граматичара према грађењу простих глаголских облика, наглашавајући важност Симићевог мишљења датог у *Српској грамаџици I*. Сања Куљанин у свом прилогу говори о обради морфолошких категорија у Симићевој *Грамаџици* (197–204), док је Сања Ђуровић дала један обухватнији преглед више радова из области морфологије у прилогу „Проблематика морфологије глагола у радовима Радоја Симића” (205–211). Божо Ђорић у раду „Симићеви творбени пасажи” (213–219) даје осврт на Симићев приступ опису творбено рашчлањивих речи у грађи сакупљеној на територији Левча, а о лексиколошком раду Радоја Симића пише Рајна Драгићевић у прилогу „Лексиколошка истраживања проф. Симића” (221–228).

О истраживањима професора Симића не само у традиционалним, већ и у модерним лингвистичким дисциплинама сведоче неколики прилози у овом зборнику. Тако Миланка Бабић анализира концепт комуникативно-прагматичке синтаксе Радоја Симића у раду „Допринос Радоја Симића проучавању прагматичке синтаксе” (229–235), а Јелена Петковић се осврнула на ставове проф. Симића о реченици („О погледима проф. Р. Симића на реченицу” (237–240)). Јелена Јовановић Симић у раду „Вербатолошка истраживања Радоја Симића” (241–252) представила је вербатолошка истраживања Радоја Симића у њиховој коатурској књизи *Вербатологија*.

Осим првог рада у зборнику, још два рада посвећена су стилистичким истраживањима Радоја Симића. То су радови Милке Николић „Стилистичка истраживања Радоја Симића: пословни стил и врсте пословних текстова” (235–263) и Вере Ђевриз Нишић „О проблему кумулације у учењу Радоја Симића” (265–269). Славко Станојчић у раду „Дискурс/текст и друштвени говорни агенси у светлу схватања проф. Р. Симића о комуникативној и структурној синтакси” (271–275) приказује идеје Радоја Симића о постојању две синтаксе: комуникативне и структурне. О импозантном правописном опусу Радоја Симића говори Вељко Брборић у прилогу „Правописни рад Радоја Симића” (277–286), у коме даје и Симићеву библиографију о правопису, која укључује осам монографија и тридесет девет радова. *Српска грамаџика* Радоја Симића приказана је и са дидактичко-методичке стране у раду Драгане Вељковић Станковић „Дидактичко-методичке специфичности *Српске грамаџике* Радоја Симића” (287–297), док се у последњем раду у зборнику, а то је рад Јованке Радић „Значење као ’позитивна’ вредност у језику” (299–213), ауторка бавила, следећи радове проф. Симића, постојањем разлике између основне вредности знака и вредности као резултата релације међу речима одређеног семантичког круга.

Сви радови приложени у зборнику несумњиво показују интердисциплинарност и мултидисциплинарност научног рада Радоја Симића. По-

чевши од синтаксичких и стилистичких, преко традиционалних дијалектолошких, морфолошких, семантичких и лексиколошких, правописних, до доприноса у модерним лингвистичким дисциплинама као што су вербатологија, прагматика или лингвистика текста, сви ови прилози показују не само научне доприносе Радоја Симића, већ и велико поштовање које ужива међу колегама, од којих су већина били и његови студенти. Зато овај зборник не говори само о томе шта је проф. Симић написао и чиме се све бавио, већ како је допринео општем развоју српске филологије.